

Siunnersuummut nassuiaatit

Nalinginnaasumik nassuiaatit

1. Aallaqqaasiut:

Ukiuni kingullerni, minnerunngitsumik ukiakkut ataatsimiinnerup ingerlanerani, piffissakilliuler-tarneq annertusiartuinnavissimavoq. Tamatuma ataatsimiititaliani suliniarneq ajornarnerulersippaa, taamatullu aamma inatsisiliornermi kukkussuteqartoqartarsinnaanera qaninnerulersillugu.

Ataatsimiititaliat isumaliutissiissusiortarnerannut pitsaaneruseqartitsinissaq siunertaralugu Siulittaasoqarfiup kissaatigaa ukiakkut ataatsimiittarnerit sapaatip akunneranik ataatsimik sivitsorneqassasut. Tamanna ajornarunnarsinniarlugu siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut ukiuat – taamalu aamma ukiakkut ataatsimiittarnerit – septembarimi tallimangornerit aappaanni aallartittalissasut, tassa malittarisassanut atuuttunut sanilliullugu sapaatip akunneranik ataatsimik siunnersuseqartitsinissaq.

Taamatuttaaq isumaliutissiissutinik ilassutitullu isumaliutissiissutinik oqaaseqarluni saqqummiussinnaanero atorunnaarsinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Tamatumunnga pissutaasut eqqarsaatigalugit § 1, nr. 1-imut nassuiaatit innersuussutigineqarput.

2. Namminersorlutik Oqartussanut aningaasaatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Siunnersuutikkut siunertarinearpoq ukiakkut ataatsimiittarnerit sapaatip akunneranik ataatsimik sivitsorneqarnissaat, taamaalillunilu Inatsisartunut ilaasortat najugaqarnerannut ullormusiaannullu aningaasartuuteqarnerulernermik malitseqassalluni, soorlu aamma ataatsimiinnerup ingerlanneqarneranut aningaasartuutaasartut, oqalutseqarnikkut ikiorserneqarnermut allatigullu nal. akunnermusiaqarluni ikiorteqarnermut aningaasartuutit ilanngullugit, qaffassasut. Aningaasaasartuutit tamarmi-usut kr. 200.000-it iluaniissinnaanissaat nalilernerpoq. Siunnersuutikkulli naatsorsuutigineqarpoq peqatigitillugu ataatsimiinnerit eqaannarusumik ingerlanneqarsinnaalissasut, taamaalillunilu aamma ataatsimiinnernut atatillugu allaffissornikkut suliassanik killilimmik oqilisaasoqarsinnaassalluni.

Siunnersuutip malitsigisaanik Inatsisartut ukiakkut ataatsimiittarneri siunissami septembarimi tallimangornerit aappaanni aallartittalissapput. Immikkoortut ukiakkut ataatsimiinnermi oqaluuseritikkusutat maannamutut suleriaatsimi § 40 malillugu ataatsimiinnerup aallartinnissaa sapaatit akunnerinik tallimanik sioqqullugu suli tunniunneqartartussaapput. Ukiakkut ataatsimiittarnerup siuartinneqarnerata taamaalilluni aamma malitsigissavaa siunnersuutinik ukiakkut ataatsimiinnermi oqaluuseritikkusutanik tunniussereersimaffissap aamma siuartinneqarnera.

3. Inuussutissarsiornermut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Siunnersuut inuussutissarsiornermut kinguneqassanngilaq.

4. Avatangiisinut pinngortitamullu kingunerisassai:

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu kinguneqassanngilaq.

5. Innuttaasunut allaffissornikkut kingunerisassai:

Siunnersuut innuttaasunut kinguneqassanngilaq.

6. Kingunerisassai allat pingaarutillit:

Siunnersuut allanik taaneqarsinnaasunik kinguneqassanngilaq.

7. Naalagaaffeqatigiinnermut Namminersorlutik Oqartussanullu pissutsit:

Siunnersuut Naalagaaffeqatigiinnerup Namminersorlunilu Oqartussaanerup akornanni pissutsinut kinguneqarnaviannngilaq.

8. Oqartussanik suliniaqatigiiffinnillu tusarniaaneq:

Siunnersuut Naalakkersuisut siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut tusarniaatigineqarsimavoq. Tusarniaanermi akissut ilanngussatut ilanngunneqarpoq. Siunnersuutip atuutilerfissaanik naalakkersuisoqarfiup uparuaanera siunnersuummi isiginiarneqarsimavoq, taamaalillunilu siunnersuut aatsaat 2013-imi upernaakkut ataatsimiinneq sioqqullugu atuutilissalluni.

Siunnersuut kikkunnut tamanut tusarniaatigineqarsimanngilaq, innuttaasunut inuussutissarsiornermulluunniit kinguneqartussaannngimmat.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit*§ 1-imut*

Nr. 1.-imut

Suleriaatsimi § 17, imm. 4-p ullumikkutut oqaasertalerneqarsimaneratigut, taava Inatsisartut Siulittaasoqarfiata akuerisinnaavaa isumaliutissiissutip ilassutitulluunniit isumaliutissiissutip ataatsimiittarfimmi oqaaseqarluni saqqummiunneqarsinnaanissaa.

Siunnersuutikkut tunngavissap taassuma peerneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, taamatut oqaaseqarluni saqqummiussinissamut periarfissaarullugu.

Siusinnerusukkut suleriaasiusimaup 1999-imeersup akuersissutigineqarneratigut ataatsimiittarfimmi allassimareersunik atuaaginnartarnerup killilerneqarnissaanut annertuumik alloriartoqarpoq, taamalu aamma uummaarinnerusumik oqallittoqarsinnaalerneranut periarfissaqarnerulerluni. Suleriaatsip maanna atuuttup akuersissutigineqarneratigut oqallinnerup suli uummaarinnerusumik ingerlasinnaalernissaanut alloriaqqittoqarpoq.

Suleriaatsikkulli 1999-imeersukkut ataatsimiittarfimmi allanneqareersimasunik atuaaginnarluni saqqummiussisarneq mattutivinneqanngillaq. Ilaatigut suleriaatsimi § 17, imm. 4-mi aalajangersarneqarpoq isumaliutissiissutip (taamaqataaniillu aamma ilassutitut isumaliutissiissutip) allaganngorlugit saqqummiunneqartassasut, siulittaasoqarfiulli akuersineratigut oqaluinnarluni saqqummiunneqarsinnaallutik. Aalajangersagaq taanna suleriaatsimi atuuttumi ingerlatiinnarneqarsimavoq.

Siulittaasoqarfiup akuersineratigut oqaluinnarluni saqqummiussisinnaaneq ullumikkut killilimmik atorineqartarpoq: taamaattorli qaqutigut isumaliutissiissutip ilassutitulluunniit isumaliutissiissutip tamarmiusut atuarneqarnerinut, annertunerusumilli isumaliutissiissuni amerlanerussuteqarluni ikinnerussuteqarluniluunniit oqaaseqaatit atuarneqartarnerinut. Aalajajangersakkap ilanngunneqarnerani aalajangersakkap taamatut atorineqarnissaa siunertarineqarsimagunangikkaluarpoq.

Ilaatigut tamanna tunngavigalugu taamatullu aamma oqallinnerit sivilissusisartagaasa killilerneqarnissaat ataatsimiittarfimmi oqallinnerit uummaarinnerulersinniarlugit suliniutit aalajangi-usimanissaat siunertarlugu isumaliutissiissutinik ilassutitullu isumaliutissiissutinik (taakkuluunniit ilaannaannik) oqaluinnarluni saqqummiussisinnaanerup atorunnaarsivinnissaa Inatsisartut Siulittaasoqarfiata kissaatigaa.

Allannguutissatut siunnersuutigineqartukkut partiit ataasiakkaat mattunneqanngillat suleriaatsimi qanoq sivilissusisumik oqaaseqarsinnaanermut aalajangersakkat iluanni partiip nalinginnaasumik oqaaseqarneranut atatillugu amerlanerussuteqarluni ikinnerussuteqarluniluunniit oqaaseqaatit oqaaseqarnermi ilanngunneqartarnissaannut.

Nr. 2.-mut

Ukiuni kingullerni, minnerunngitsumik ukiakkut ataatsimiinnerup ingerlanerani, piffissakilliuler-tarneq annertusiartuinnavissimavoq. Tamatuma ataatsimiititaliani suliniarneq ajornarnerulersippaa, taamatullu aamma inatsisiliornermi kukkussuteqartoqartarsinnaanera qaninnerulersillugu.

Tamanna tunngavigalugu Inatsisartut Siulittaasoqarfiat isumaqarsimavoq ukiakkut ataatsimiittarne-rit sapaatip akunneranik ataatsimik sivitsorneqartariaqartut.

Taamaaliornikkut oqaluuserisassat ataasiakkaat oqaluuserisassanngortinneqarsimasut suliarinis-saannut piffissaqarnerulissaaq, sukumiinerusumik suliarinnittoqarsinnaalissalluni taamatullu aamma ataatsimiinnerit Inatsisartunut ilaasortanut allaffeqarfinnullu ulapaarfiunnginnerulerlutillu oqinneru-lissallutik. Taamaalilluni tamatumani aamma naatsorsuutigineqarpoq siunnersuutit nalinginnaasu-mik oqaluuserisassanngortinneqartartut amerlassusiisa malunnartumik allannguuteqannginnissaat.

Namminersornerullutik Oqartussat missingersuutaat pillugit inatsimmi (Inatsisartut inatsisaat nr. 8 ulloq 29. oktober 1999-imeersoq, inatsisartut inaatsisaatigut nr. 1 ulloq 23. maj 2000-meersukut allanngortinneqartoq) § 10-mi aalajangersarneqarpoq aningaasanut inatsisit ukiumi ukiup aningaa-sanut inatsiseqarfiusup siuliani ulloq 15. novemberiutinnagu akuersissutigineqarsimassasoq. Tamanna naapertorlugu Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit inatsisartut inatsisaanni (Inatsisartut inatsisaat nr. 26 ulloq 18. november 2010-meersoq) aalajangersarneqarsimavoq Naalakkersuisut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussaqaartassasut taassuma ukiumi aningaa-sanut inatsiseqarfiusussap siuliani kingusinnerpaamik ulloq 15. november inaarutaasumik akuersis-sutigineqarnissaa siunertaralugu.

Tamatuma malitsigisaanik nalinginnaasumik ukiakkut ataatsimiinnerit novembarip ulluisa 15-iat ilanngullugu sivisussuseqaqqajuttarput. Ulloq taanna qaangerlugu sivitsuisoqassagaluarpat ataatsi-miititaliat isumaliutissiissuteqartarnerannut killiliussat pitsaanerulersinneqarnaviannngillat, taamaat-toqassappalluunniit annikitsuinnarmik. Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliap aningaasanut inatsi-sissamut siunnersuummut atatillugu isumaliutissiissuteqartarnera eqqarsaatigalugu aningaasanut inatsisip kingusinnerpaamik ulloq 15. november akuerineqareersimasusnaanera tamatumunnga toq-qaannartumik pissutaavoq. Isumaliutissiissutaasartut allat eqqarsaatigalugit toqqaannanngikkalu-artumik tamatumunnga pissutaavoq siunnersuutit suugaluartulluunniit ukiunut aggersunut aningaa-sanut inatsimmut sunniuteqartussat – soorlu siunnersuutit amerlanerpaartaat taamaattut - kingusin-nerpaamik aningaasanut inatsit peqatigalugu akuersissutigineqareertariaqarmata.

Taamaattumik pissusissamisoornerpaatut isigineqarpoq ukiakkut ataatsimiittarnerit sivitsorneqar-nissaannik anguniagaq ataatsimiittarnerup siusinnerusukkut aallartinneqartaleratigut pippat, ki-ngusinnerusukkut naammassisalernermit taarsiullugu.

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata tusarniarneqarnermini akissuteqarnermini oqaatigaa ukiakkut ataatsimiittarnerit aallartinneqartarnerata siuartinneqarnera upernaakkut ataatsi-

miittarnerit ukiakkullu ataatsimiittarnerit akornanni piffissamik sivikinnerulersitsissasoq, tamatumalu kingunerissagaa immikkoortut oqaluuseritikkusutat maannakkornit annertunerusumik siunnersuutitinnit tunniussivissaq qaangiutereersoq aatsaat oqaluuserisassatut nalunaarutigineqartalernerat.

Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfiata minnerunngitsumik tamanna eqqarsarnar-toqartippaa inatsisissatut siunnersuutit, taakkununga inatsisilerinikkut nalilersuinissamut piunersaqaatit tusarniaanissanullu piffissaritinneqartut ilanngullugit, eqqarsaatigalugit.

Tamatununga tunngavilersuutigineqarpoq upernaakkut ukiakkullu ataatsimiinnerit akornanni piffissap sivikippallaarnera. Siulittaasoqarfiup pissutissaqartinnigilaa tunngavilersuutip tamatuma isiginiarnissaa, tassami upernaakkut ataatsimiinnerit aallartittarneri februaarimiit aprilimut nikerarsinnaasarmata.

Taamaalilluni siunnersuutikkut naalackersuisoqarfiup tusarniarneqarnermini akissutaa tamakkiisumik isiginiarneqanngilaq. 2012-imi Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinnissaat eqqarsaatigalugu allannguutit atuutilerfissaasa 1. januar 2013-imut kinguartinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq, taamaalillunilu Naalackersuisut naapertuuttumik piffissalernerneqassallutik malittarisassat atuuttut naapertorlugit ukioq manna inatsisiliassatut eqqarsaatigisaminnik saqqummiussinissaminnut.

Tamatuma saniatigut nalilerneqarpoq allannguutit atuutilernissaasa 2013-imi januaarip aallaqqaa-taanut kinguartinneqarnissaanik siunnersuutigineqarneratigut Naalackersuisut pilersaarusiorterminni pisariaqartitsineq naapertorlugu inatsisiliornissanik pilersaarutiminnik siuartitsisinnaassatut.

Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit inatsisartut inatsisaanni atuuttumi (Inatsisartut inatsisaat nr. 26 ulloq 18. november 2010-meersoq) § 10, imm. 2 naapertorlugu aalajangersarneqarpoq Inatsisartut ileqquusumik ataatsimiinnerminni tullianik ileqquusumik ataatsimiinnissap qaqugu pinissaa aalajangertassagaat. Aalajangersagaq Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit inatsisartut inatsisaannit nr. 11-mit 20. oktober 1988-imeersumit ingerlateqqinneqarsimavoq.

Taamaattorli maannamut ileqquusimavoq ukiakkut ataatsimiinnerup inatsisartut ukiuata aallartin-nerani aallartinneqartarnera, tamannalu aamma inatsisartut ukiuat pillugu suliaatsimi atuuttumi § 38, imm. 1-imut aalajangersakkamut nassuiaatini naatsorsuutigineqarsimavoq.

Suleriaatsimi § 38, imm. 1 naapertorlugu inatsisartut ukiuat septembarimi tallimannornerit pingajuanni aallartittarpoq. Ukiakkut ataatsimiinnerup sapaatip akunneranik ataatsimik sivitsorneqarsinnaaqullugu siunnersuutigineqarpoq inatsisartut ukiuata siunissami septembarimi tallimannornerit aappaanni aallartitalernissaa.

§ 2-mut

Inatsisip ulloq 1. juli 2013 atuutilernissaa siunnersuutigineqarpoq. 2012-imi ukiakkut ataatsimiinneq taamaalilluni septembarimi tallimanngornerit pingajuanni aallartissaaq, tamaattumillu siunnersuutikkut ukioq manna eqqarsaatigalugu Naalakkersuisut pilersaarutigereersimasaannik nikisitsisanani. Taamaalilluni siunnersuutikkut Naalakkersuisut siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata uparuataai tamakkiisuunngikkaluartumik isiginiarneqarsimapput.